

Ochrona pracowników służby zdrowia
oraz pracowników opieki społecznej
przed grypą sezonową

Czym jest grypa sezonowa?

Grypa sezonowa występuje każdego roku, zazwyczaj zimą. Czasami silne przeziębienie nazywane jest gripą, jednak objawy grypy są często znacznie poważniejsze od przeziębienia. Grypa jest chorobą zakaźną wywoływaną przez wirusy. Jej objawy to podwyższona temperatura, dreszcze, ból głowy, bóle mięśni, kaszel i ból gardła. Ponieważ jest to choroba wirusowa, leczenie antybiotykowe jest bezskuteczne. Szczepienia oferowane są w celu ochrony osób z grupy o podwyższonym ryzyku.

Osoby które przebyły gripę lub były na nią szczepione w ubiegłym roku nie będą zabezpieczone w bieżącym roku, ponieważ wirusy ulegają ciągłym zmianom, zaś co roku produkowane są szczepionki odpowiadające nowym szczepom wirusa.

Komu najbardziej zagraża grypa?

Na grypę może zachorować każdy, lecz jej przebieg jest poważniejszy u osób starszych lub cierpiących na niektóre schorzenia, szczególnie na choroby serca i dróg oddechowych oraz na cukrzycę. Grypa może prowadzić do powikłań, takich jak zapalenie oskrzeli lub zapalenie płuc, wymagających leczenia szpitalnego oraz stanowiących zagrożenie życia osób cierpiących na inne schorzenia.

W jakim celu szczepi się pracowników służby zdrowia i opieki społecznej?

Pracownicy służby zdrowia i opieki społecznej narażeni są w większym stopniu na zakażenie, zaś szczepienie może zmniejszyć rozprzestrzenianie się wirusa grypy w placówkach ochrony zdrowia i domach opieki. Ułatwia to:

- ochronę pacjentów i użytkowników usług bardziej narażonych na zakażenie, w tym osób chorych lub o obniżonej odporności, a także osób, u których występują przeciwwskazania do szczepienia;
- ochronę innych pracowników służby zdrowia i opieki społecznej; oraz
- zapewnienie sprawnej i wydajnej pracy służby zdrowia oraz opieki społecznej przez zmniejszenie absencji pracowników z powodu zachorowań na grypę.

Kto powinien zostać zaszczepiony?

Wszyscy pracownicy służby zdrowia i opieki społecznej mający bezpośredni kontakt z pacjentami w placówkach takich jak:

- ośrodki zdrowia i przychodnie, w tym gabinety dentystyczne;
- szpitale NHS (Narodowej Służby Zdrowia);
- szpitale prywatne; oraz
- całodobowe domy opieki.

Pracownicy mający bezpośredni kontakt z pacjentami:

- klinicyści, położne i pielęgniarki;
- sanitariusze i kierownicy karetek pogotowia;
- terapeuci zajęciowi, psychoterapeuci i technicy rentgenowscy;
- pracownicy świadczący podstawową opiekę zdrowotną, np. lekarze ogólni, stomatolodzy, pielęgniarki dentystyczne, pielęgniarki rejonowe i środowiskowe;
- pracownicy w domach opieki zajmujący się osobami starszymi;
- pracownicy opieki społecznej świadczący bezpośrednią opiekę nad pacjentem; oraz
- studenci i stażyści w w/w dziedzinach oraz ochotnicy pracujący z pacjentami.

Nie dotyczy to osób niezajmujących się bezpośrednią opieką nad pacjentem. W niektórych jednak przypadkach pracodawca może oferować szczepienia również tym pracownikom.

Jaki jest skład szczepionki?

Szczepionka przeciwko grypie zawiera fragmenty dwóch typów wirusa grypy A oraz jeden typ wirusa grypy B. Szczepienie chroni tylko przez jeden rok, ponieważ wirusy grypy ulegają ciągłym zmianom. Każdego roku oferowana jest nowa szczepionka zapewniająca jak najlepszą ochronę.

Czy szczepionka jest bezpieczna?

Szczepienia na grypę sezonową stosowane są na całym świecie i uznawane są za bardzo bezpieczne. Są one produkowane zgodnie z odmianami wirusa, których występowanie spodziewane jest zimą.

U niektórych osób występuje lekka gorączka i ból mięśni utrzymujące się przez kilka dni po szczepieniu. Może również wystąpić bolesność ramienia w miejscu wkłucia. Reakcje innego typu są niezwykle rzadkie, a pracownicy wykonujący szczepienia są przeszkoleni w odpowiednim postępowaniu w takich przypadkach.

Czy szczepionka przeciw grypie może wywołać tę chorobę?

Nie. Szczepionka nie zawiera żywych wirusów, więc nie może wywołać grypy. U niektórych osób w ciągu 48 godzin mogą wystąpić łagodne objawy przypominające grypę. Nie jest to jednak grypa, lecz reakcja układu odpornościowego na szczepienie.

Kiedy należy stosować szczepionkę przeciwko grypie?

Im wcześniej podana zostanie szczepionka, tym lepszą ochronę wytworzy organizm. Szczepienie należy wykonać przed rozpoczęciem corocznego sezonu grypy i jest ono zazwyczaj dostępne od początku października. Osoby uprawnione do szczepień przeciwko grypie powinny jak najszybciej zgłosić się do swego pracodawcy w tej sprawie.

Jak skuteczna jest szczepionka?

Szczepienie przeciwko grypie jest skuteczne, lecz występuje wiele odmian wirusa grypy, a szczepionka chroni jedynie przed najbardziej rozpowszechnionymi odmianami. Szczepionka nie chroni również przed kaszlem i przeziębieniem.

Każdej zimy występują również inne wirusy wywołujące objawy podobne do grypy, jednak nie są one zazwyczaj tak groźne.

Większość osób poddanych szczepieniu przeciw grypie nie zachoruje na tę chorobę. Żadna szczepionka nie zapewnia jednak stuprocentowego zabezpieczenia. W grupie każdych 100 osób zaszczepionych, od 70 do 80 osób nie zachoruje, zaś u pozostałych wzrasta prawdopodobieństwo łagodniejszego przebiegu choroby.

Jak działa szczepionka?

Po upływie od tygodnia do 10 dni po szczepieniu organizm wytwarza przeciwciała na wirusy danej szczepionki. Przeciwciała te wspierają organizm w walce z podobnymi wirusami grypy sezonowej, z którymi osoba szczepiona może mieć kontakt.

Ochrona ta działa przez około rok.

W jakich przypadkach nie należy się szczepić?

Większość osób może być poddawanych szczepieniu. Szczepienie nie jest jednak zalecane w przypadku:

- reakcji anafilaktycznej w przeszłości (ostra reakcja uczuleniowa wymagająca natychmiastowej pomocy medycznej); lub
- poważnego uczulenie na kurze jaja.

Odpowiedzi na wszelkie związane z tym pytania udzielane są przez pracowników wykonujących szczepienie.

Czy szczepionkę można podawać kobietom w ciąży?

Tak. Szczepienie przeciwko grypie jest uznawane za bezpieczne dla kobiet w ciąży. Jednak u osób zagrożonych wyłącznie w ramach ryzyka zawodowego, szczepienia unika się zazwyczaj w pierwszym trymestrze ciąży. Grypa może stanowić większe zagrożenie dla kobiet w ciąży, dlatego kobiety ciężarne z grupy zwiększonego ryzyka powinny mimo wszystko poddać się szczepieniu.

Gdzie pracownicy służby zdrowia i opieki społecznej mogą otrzymać szczepionkę?

Więcej informacji na ten temat udzielają wydziały zdrowia zawodowego w każdej placówce. Osoby zatrudnione w ośrodkach podstawowej opieki zdrowotnej oraz w placówkach opieki społecznej powinny skontaktować się z pracodawcą.

Uwagi dla pracodawców

Wszyscy pracodawcy mają obowiązek ochrony zdrowia pacjentów lub mieszkańców domów opieki i zapewnienia im bezpiecznego otoczenia. Zapewnienie szczepienia przeciwko grypie pracownikom świadczącym bezpośrednią opiekę nad pacjentem stanowi częściową realizację tego zobowiązania. Szczepienia mogą również zapobiec ewentualnym powikłaniom u pacjentów mogącym zwiększyć nakład pracy personelu lub je złagodzić.

Pracodawcy mogą zapewnić swym pracownikom łatwy dostęp do szczepień. Należy również rozważyć konsekwencje ewentualnej odmowy przyjęcia szczepionki przez pracownika.

Informacje o świńskiej grypie

Wirus świńskiej grypy jest zupełnie nowym wirusem i niewiele osób jest na niego uodpornionych. Choroba ta może wystąpić o każdej porze roku u większej liczby ludzi niż grypa sezonowa, a jej objawy mogą być poważniejsze. Szczepienie przeciw grypie sezonowej nie chroni przed świńską grypą.

Szczepienie przeciw świńskiej grypie będzie oferowane w pierwszej kolejności najbardziej potrzebującym. Informacje o tej szczepionce i o programie szczepień udzielane będą osobno.

Dostępność broszury

Niniejsza broszura dostępna jest w wersji dwujęzycznej wyłącznie na stronie internetowej Władz Zgromadzenia Narodowego Walii dotyczącej szczepień:

www.wales.gov.uk/immunisation

Dostępna jest również w następujących językach:

arabski	lingala
bengalski	polski
bułgarski	portugalski
chiński	pendżabski
czeski	rosyjski
perski	somalijski
francuski	hiszpański
gudżaracki	swahili
hindi	tagalski
kurdyjski (sorani)	urdu (naskh)
wietnamski	

Wszelkie pytania dotyczące niniejszej broszury można przesyłać pod adres:

Health Protection Division [Wydział ochrony zdrowia]
Welsh Assembly Government [Władze Zgromadzenia Narodowego Walii]
Cathays Park
Cardiff CF10 3NQ

Telefon: 029 2082 5397 lub 029 2082 5410

© Prawa autorskie Korony wrzesień 2009
E318 0910